

Naturforvaltning 2005

Årsberetning

Ny årsberetning

Årsberetningen for den statslige naturforvaltning redegør for resultaterne og fremlægger de vigtigste nøgletal for 2005. Årsberetningen søger i korthed at afdække de væsentligste tiltag på naturforvaltningsområdet. Mere uddybende information kan findes på links og på [Skov- og Naturstyrelsens](http://www.skovognatur.dk) hjemmeside (www.skovognatur.dk).

[Tidligere årsberetninger](#)

Tiltag i 2005

I 2005 var det muligt at igangsætte mange projekter over hele landet. I alt har Skov- og Naturstyrelsen afsat 111,9 mio. til 95 naturforvaltningsprojekter.

Gennemførelse af projekter kan strække sig over flere år, bl.a. fordi der skal indhentes tilladelser fra forskellige myndigheder, arbejdsopgaver skal detailplanlægges, der skal ske offentlige høringer, etableres brugergrupper mv. Anlægsarbejder, naturplejeindsats mv. kan også strække sig over flere år. Det betyder, at en række udgifter til de 95 bevilligede projekter først vil afholdes i 2006 og fremefter.

Miljøminister Connie Hedegaard ved indvielsen af Herstedhøje Naturcenter

“ ...Formålet med naturforvaltning er at bevare og genoprette store og små naturområder, at forbedre levedygtigheder for det vilde dyre- og planteliv og at forøge skovarealet – især med løvtræ og overvejende i bynære områder – samt forbedre befolkningens friluftsliv.”

Vand og Natur

Som en del af Vandmiljøplan III afsatte regeringen 50 mio. årligt (2005-08) til forbedring af vand- og naturmiljøet. De konkrete projekter vil primært blive koncentreret efter følgende indsatsområder:

- Vandløb og ådale – en sammenhængende indsats for at forbedre levesteder og truede arter
- Søer – genskabelse af søer som levesteder, bedre vandmiljø og friluftsliv
- Strandenge og kystlaguner (indsøer) – naturpleje for nogle af de vigtigste naturtyper langs kysterne
- Højmoser – sjældnen naturtype med behov for genskabelse af naturlig hydrologi og rydning af tilgroede områder
- Nye bynære naturområder med gode publikumsfaciliteter og bedre adgang og oplevelser på eksisterende naturarealer
- Sammenhængende stiforløb – større naturoplevelser for befolkningen.

Projekter søges i videst muligt omfang medfinansieret af amter og EU.

Gurre Sø

Som eksempler på konkrete projekter kan nævnes:

- **Gurre Sø:** Opfiskning af skidtfisk med henblik på at sikre gunstig bevaringstilstand i habitatområdet. Projektet sker i samarbejde med Frederiksborg Amt.
- **Omme Å:** Vandløbsrestaurering i Omme Å. Projektet gennemføres i samarbejde med Ringkøbing Amt.
- **Stubbergård Sø:** Opfiskning af skidtfisk med henblik på ændring af den økologiske balance i søen. Desuden vil det medvirke til at forbedre de friluftsmæssige værdier knyttet til søen, der er NATURA2000 område. Projektet udføres i samarbejde med Viborg Amt.
- **Højmoser:** I 2005 blev der bevilget medfinansiering fra EU LIFE-forordning til at genoprette 7 små til mellemstore højmoser omfattende ca. 400 ha højmoseseal i Jylland og på Fyn. Det samlede budget for projektet er 22 mio., hvoraf LIFE bidrager med 50%. Højmose projekterne gennemføres i samarbejde med Fyns, Sønderjyllands, Vejles og Viborgs Amt. Projekterne søger at genoprette højmoserne ved at rydde træer og buske og genetablere den naturlige hydrologi.

Brandstrup Højmose

Naturformidling

Momhøje Naturcenter

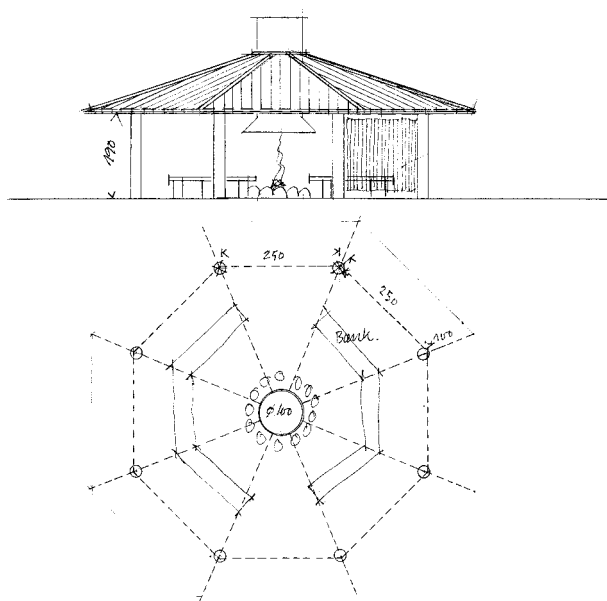
Syd for Herning ved Momhøje er et nyt naturcenter under opførelse i samarbejde med Ringkøbing Amt. Naturcentret med tilhørende friluftsfaciliteter kommer til at ligge på et 80 ha skov- og naturområde syd for Herning.

Bålhytter og spisesteder i naturen

På Københavns Statsskovdistrikt er der afsat midler til opførelse af ca. 10 nye bålhytter, dels i tilknytning til Herstedhøje Naturcenter og i tilknytning til andre af distriktets publikums-tunge skove. I den forbindelse er en 8-kantet bålhytte blevet designet, som kan opstilles rundt i statsskovene. Endvidere opføres på en lang række lokaliteter borde og bænke med overdække. Bygningstypen er let og diskret, og placeres ofte på steder med en god udigt.

Herstedhøje Naturcenter

Bålhytten er en del af Skov- og Naturstyrelsens nye designprogram for bygninger i skovene.

Stier om Arresø og Esum Sø

Skov- og Naturstyrelsen har i samarbejde med Frederiksborg Amt og de lokale kommuner bevilget 5,9 mio. til stier omkring Arresø og Esum Sø. Frederiksborg Amt står for udførelsen af projektet.

Nationalparker

Hen over sommeren afleverede pilotprojekterne deres rapporter for de syv mulige nationalparker. Den Nationale Følgegruppe har efterfølgende den 1. marts 2006 afleveret sin rapport til miljøministeren med en evaluering af de syv pilotprojekter og med anbefalinger til ministeren om etablering og forvaltning af nationalparker.

[Læs mere om nationalparkerne](#)

Nye statsskove

Skov- og Naturstyrelsen samarbejder med Københavns Energi og de lokale kommuner om skovrejsning i Hovedstadsområdet. Skovrejsningen skal fremme natur, friluftsliv og bedre grundvandsbeskyttelse. Der plantes hovedsageligt løvtræ i de nye statsskove. I lysninger mellem bevoksningerne etableres skovenge og søer for at give et varieret landskabsbillede. Endvidere søges den naturlige hydrologi genetableret i videst muligt omfang ved at ødelægge eksisterende dræn og evt. frilægge rørlagte vandløb. I 2005 førte samarbejdet bl.a. til, at Skov- og Naturstyrelsen:

- Erhvervede 54 ha landbrugsjord til udvidelsen af Guld-dysse Skov, vest for Grundsømagle
- Udvidede Himmelev Skov med 21 ha op til den nord-vestlige del af Roskilde by
- Erhvervede yderligere ca. 30 ha landbrugsjord til udvidelse af Gørløse Skov.

Skov- og Naturstyrelsen erhvervede 22 ha bynær skov ved Ry med medfinansiering fra Ry Kommune. Skoven ligger op til et område, der er udlagt til udvidelse af byen.

I alt blev der i 2005 afsat 33 mio. til etablering af nye statsskove.

[Læs mere om skovrejsning](#)

Udsigt over Tapsøre Statskov

Nøgleoplysninger

A. Fordeling af årets bevillinger til formål

	Natur	Skov	Friluftsliv	Kulturmiljø	Jagt- og vildtforvaltning	I alt
Mio. kr.	44,2	32,1	32,6	0,2	2,8	111,9
andel NATURA2000 i procent	84	0	43	0	0	56

Udgiftsbevillinger. Alene statens naturforvaltning.

B. Erhvervelser med naturforvaltningsmidler 1989–2004

Statslige erhvervelser med naturforvaltningsmidler i 1989–2004, kategoriseret efter overordnede formål med erhvervelserne. Mange erhvervelser kan opfylde flere formål. Undertiden sker der frasalg af overflødige bygninger og arealer. Opgørelsen baserer sig på tidspunktet for overtagelse af ejendommen. Der er således en forsinkelse i forhold til tidspunkt for bevilling til erhvervelsen, som er grundlag for tekstomtale og bevillingslisten. Erhvervelser angivet som areal i hektar (1 hektar = 10.000 m² svarende til ca. 2 fodboldbaner)

År (ha)	Natur (ha)	Skov (ha)	Friluftsliv (ha)	Kulturmiljø (ha)	Jagt- og vildtforvaltning (ha)	I alt (ha)
1989 – 1999	8.395	6.692	530	1	Ej gældende	15.618
2000	273	126	-29	5	Ej gældende	375
2001	230	225	56	2	Ej gældende	513
2002	171	187	209	2	Ej gældende	569
2003	520	98	241	0	0	859
2004	212	351	4	5	5	577
I alt 1989–2004	9.801	7.679	1.011	15	5	18.511

Fra 2003 blev en del af de statslige naturforvaltningsmidler øremærket til jagt- og vildtprojekter.

B. Erhvervelser med Naturforvaltningsmidler 1989-2005

Statslige erhvervelser med Naturforvaltningsmidler i perioden 1989-2005, kategoriseret efter overordnede formål med erhvervelserne. Mange erhvervelser kan opfylde flere formål. Undertiden sker der frasalg af overflødige bygninger og arealer. Opgørelsen baserer sig på tidspunktet for overtagelse af ejendommen. Der er således en forsinkelse i forhold til tidspunktet for bevilling til erhvervelsen, som grundlag for tekstomtale og bevillingslisten. Erhvervelser angivet som areal i hektar (1 hektar = 10.000 m²).

år	natur	skovrejsning	friluftsliv	kulturmiljø	jagt- og vildt	i alt	akkumuleret
1989	386	212	6			604	604
1990	1.125	676	84			1.885	2.489
1991	801	1.071	126			1.998	4.487
1992	1.235	890	114			2.239	6.726
1993	739	580	63			1.382	8.108
1994	787	770	8			1.565	9.673
1995	552	697	1			1.250	10.923
1996	1.008	564	47			1.619	12.542
1997	476	462	46			984	13.526
1998	1.034	251	31			1.316	14.842
1999	251	520	4	1		776	15.618
2000	273	126	-29	5		375	15.993
2001	230	225	56	2		513	16.506
2002	171	187	209	2		569	17.075
2003	520	98	241			859	17.934
2004	212	351	4	5	5	577	18.511
2005	77	173	-	-	43	293	18.804
I alt	9.877	7.853	1.011	15	5	18.804	hektar
Gennemsnit pr. år	617	491	63	1	0	1.175	hektar/år
Fordeling	53%	42%	5%	0%	0%		

Kulturmiljø var først gældende som fokusområde fra 1999. Fra 2002 ikke selvstændigt fokusområde.

Jagt- og vildtprojekter var først gældende som fokusområde fra 2003.

Der frasælges løbende arealer, som ikke er nødvendige for realisering af projekter.

C. Samlet anvendelse af midler til naturforvaltning 1989–2005

<i>udgifter i mio. kr.</i> År	Bloktilskud til amterne *	Priskorrigeret bloktilskud	Anvendt af amterne #	Anvendt af staten α	I alt	Akkumuleret
1989	20,0	20,0	18,5	40,5	59,0	59,0
1990	26,0	26,0	19,7	93,2	112,9	171,9
1991	35,0	35,0	19,4	150,4	169,8	341,7
1992	35,0	35,0	66,0	146,4	212,4	554,1
1993	35,0	35,6	64,0	70,5	134,5	688,6
1994	35,0	35,6	61,3	98,2	159,5	848,1
1995	35,0	35,6	60,2	90,7	150,9	999,0
1996	35,0	37,1	71,0	101,8	172,8	1171,8
1997	35,0	37,7	73,0	107,8	180,8	1352,6
1998	35,0	39,0	70,0	81,0	151,0	1503,6
1999	35,0	39,9	91,9	130,1	222,0	1725,6
2000	35,0	41,2	98,8	130,5	229,3	1954,9
2001	35,0	42,3	91,9	121,5	213,4	2168,3
2002	35,0	43,8	119,0	100,1	219,1	2387,4
2003	35,0	45,3	100,0	66,6	166,6	2554,0
2004	35,0	46,0	100,0	111,5	211,5	2765,5
2005	35,0	46,9	100,0	132,9	232,9	2998,4
I alt	571,0	642,1	1224,7		1773,7	2998,4

For 2003 og 2004 er tallet skønnet, idet der mangler oplysninger om forbruget.

α Faktiske bogførte udgifter i regnskabet. Bevillinger fremgår af anden opgørelse.

Bemærk, at årets afgivne bevillinger, forbrug og finanslovsbevilling vil afvige fra hinanden, idet indtægter kan anvendes til nye projekter og uforbrugte bevillinger kan genaktiveres. Desuden vil selve forbruget optræde forsinket i forhold til bevillingstidspunktet.

D. Bevillingsliste. Alle enkeltbevillinger i 2005

**Naturforvaltning 2005
– årsberetning**

Udgiver:

Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen 2006

Redaktion:

Troels Grene & Mikael Kirkebæk, Driftsområdet – naturforvaltning

Bestilling:

Findes på www.skovognatur.dk

Grafisk tilrettelæggelse:

Page Leroy-Cruce

ISBN:

87-7279-719-3